

Li Tchung-chao 李桐豪 (Tchaj-wan)

Zkušený novinář Li Tchung-chao (Tong Hung Lee) žil v různých koutech světa a ve své tvorbě zachycuje to podstatné ze svých cest. Coby cestovatel a reportér vyniká pozorovacím talentem, s nímž se snoubí stylistická obratnost rozeného vypravěče, a také ostrým humorem a smyslem pro satiru. Jeho díla pokrývají širokou škálu témat od cestování přes historii až po nejrůznější záhady, jejich kořeny však vesměs tkví v dobré znalosti lidské povahy. Li Tchung-chao nejenže baví, ale také ponouká čtenáře k zamyšlení nad palčivými společenskými i osobními otázkami – díky tomu jeho díla vyhledávají nejen ti, které v knihách hledají dobrodružství a exotiku, ale i hloubavější povahy.

ukázkou přeložil Ivo Pajorek

Nevražedný příběh

Pan Čang až dosud vždy přísně ctil pravidla. V životě spáchal ten nejtěžší zločin, když si podtrhal slova a počmáral knížku, kterou si vypůjčil v knihovně. Proto když po práci před vstupem do věžáku, kde bydlel, uviděl policejní vůz, srdce mu málem vyskočilo z hrudi.

Na střeše blikaly majáky: vlevo červený a vpravo modrý. Pan Čang pracoval jako redaktor v nakladatelství a jednou pomáhal dávat dohromady jakousi populárně-naučnou knížku, takže si hned vybavil, že červená a modrá jsou dva základní odstíny, které představují teplo a chlad, a jejichž výrazný kontrast navíc pomáhá upoutat pozornost. Podobné maličkosti, zcela nedůležité pro život, si pan Čang pamatoval nejlépe ze všech.

Vešel do vstupní haly, kde jeho pohled upoutal policista obklopený hloučkem lidí. „Pane Čangu, stalo se něco hrozného, u vás na pátém podlaží zabili letušku z jedničky,“ spustila srdceryvně paní Chungová z druhého podlaží, když ho spatřila. Lícni svaly kolem otevřených úst jí přitom pocukávaly, jako by snad zadržovala smích.

„Pan Čang?“ otočil se k němu policista a rovnou se začal vyptávat, zda slečnu Su z první sekce na pátém podlaží znal, zda byl ve středu před rozbřeskem doma, zda třeba neslyšel něčí hádku nebo neviděl někoho podezřelého. V tu chvíli se jeho směrem obrátily také zraky všech přítomných. Zastyděl se a svěsil hlavu: „Moc ne. Když jsme na sebe narazili ve výtahu, kývli jsme si na pozdrav.“ „Ano, byl jsem doma, ale spal jsem a nic neslyšel.“

Během tohoto improvizovaného výslechu mu vytanula na mysli tvář slečny Su.

Když se jednou po práci vracel domů, na výstupu ze stanice metra ho zastihl liják. Čekal na křižovatce, až se na semaforu objeví zelená, když tu si pod okraj jeho deštníku stoupala dívka. Otočil se a poznal, že je to slečna Su. Pozdravili se stejným pokývnutím, jako kdyby se potkali ve výtahu.

„Nikde ani mráček a najednou taková spoušť,“ řekla.

„Ano,“ odvětil zdvořile pan Čang.

Choulili se pod deštníkem a tiše čekali na zelenou. Nenápadně poposunul jeho střechu, čímž vystavil své rameno lepkavým kapkám. Jakmile se rozsvítila zelená, slečna Su mu snad až

prehnaně poděkovala, načež si dlaněmi zakryla čelo a rozběhla se rychle vpřed. Pan Čang v reakci na to nasadil dlouhý krok, aby se jí i s deštníkem udržel.

„Jé, to není třeba,“ usmála se slečna Su. „Není to tak hrozné a je to už jen kousek.“ Po čele i po vlasech ji přitom stékala voda. Domluvila a znovu vyběhla do deště. Pan Čang si s deštníkem připadal nemotorný, a tak ho raději složil a udělal totéž, takže vposledku skončili promočení oba.

Slečna Su cupitala v červených gumákách až po kolena. Pan Čang si pomyslel, že je má asi hodně ráda, vždyť když ji jednoho slunečného dne s paní Čangovou potkali ve výtahu, měla na sobě džíny, károvanou blůzičku a přesně tyhle červené boty. Za jejími zády se podívoval, jak může v tom vedru vydržet v gumákách. Paní Čangovou to rozesmálo: „Jaképak gumáky? To jsou přece Wellingtonky. Stojí čtyři nebo pět tisíc a nosila je i princezna Diana a Kate Mossová. Ty vtipálku!“

Pan Čang došel k výtahu a když uviděl, že se jeho dveře právě zavírají, udělal rychlý krok vpřed a stiskl tlačítko pro otevření dveří s nadějí, že se ještě vmáčkne dovnitř. Uvnitř stála paní Wangová z třetího podlaží s čtyřletým synkem Žung-žungem, dále stařena ze čtvrtého podlaží s přísně sevřenými rty a výrazem egyptské sfingy a za ní její indonéská pokojská s červeným pudlem v náručí. Sklonil hlavu a omluvil se. Mezitím se dveře zavřely a znovu pomaloučku otevřely. U nich ještě stál muž ve středním věku v obleku západního střihu – další soused ze čtvrtého podlaží. Na chvíli ztuhl a poté ze sebe vypravil: „Ach, jedte první.“

Dveře se znovu zavřely. „Mami, mami, ten pán úplně nesnáší psy,“ vykřikoval Žung-žung. Paní Wangová ho pohládila po hlavě a domlouvala mu, aby přestal plácát nesmysly.

Když pan Čang přišel ke dveřím svého bytu, uviděl, že přes protějščí dveře už je natažena žlutá policejní páska. Vytáhl z kapsy klíče, odemkl dveře a vešel dovnitř. Tam si ze všeho nejdříve pustil televizi a přepnul na zpravodajský kanál. Potom se otočil, odložil klíče a aktovku, svlékl si košili i kalhoty a převlékl se do sportovních šortek. „Ve čtvrti Pan-čchiao v Nové Tchaj-peji došlo včera večer k podivnému úmrtí. Třicetiletá letuška jménem Su byla dnes ráno nalezena mrtvá ve svém bytě s množstvím bodných ran na zádech a na hrudi. Podle vyšetřovatelů leželo tělo hned za dveřmi, mimořádně podivné však je, že na stole byly naaranžovány čerstvé květiny, svícen a červené víno. Nebyly nalezeny žádné stopy fyzického zápasu a také dveře byly zamčené – scéna jako vystřižená z detektivního románu na téma uzavřené místnosti. Policie nyní vyšetřuje, zda šlo o vraždu, či sebevraždu. Letuška podle všeho bydlela sama, většinu příbuzných měla v zahraničí, pouze její mladší sestra žije v Sin-ču. Jelikož žena ve středu nedorazila do práce, zaměstnavatel kontaktoval její sestru, aby se vydala ji zkontrolovat. Dveře byly zamčené, a ona proto vyhledala zámečníka, který přestříhl bezpečnostní řetěz. V zádveří pak našli tělo bez známek života v tratolišti krve. Čas úmrtí byl předběžně stanoven mezi první a druhou hodinu po středeční půlnoci...“ Pan Čang poslouchal zprávy a v mysli mu začala hrát klavírní skladba. Byla to celkem známá melodie, ale on si ji zatím nedokázal nikam zařadit.

S melodií v hlavě otevřel lednici, v níž byly úhledně naskládány dózy s potravinami – to bylo dílo paní Čangové. Paní Čangová pracovala v jednom vydavatelství jako redaktorka na odpolední směně, která jí obvykle začínala ve tři hodiny. V poledne navařila oběd, potom beze

spěchu kolem druhé vyrazila a přibližně ve dvě ráno se vrátila domů, aby šla téměř okamžitě spát. Kvůli různému dennímu režimu spala v jiném pokoji než pan Čang a oba žili sice pod jednou střechou, ale vlastně každý tak trochu svůj život.

Pan Čang sám jedl, sám umýval nádobí, sám sledoval televizi, sám vyhazoval smetí... dny plynuly jeden jako druhý; dnešek však byl jiný, protože vedle našli mrtvolu. Natáhl se na gauč, aby se pustil do čtení „Okruhů ke zkouškám z Poštovního zákona“, ale přitom každou hodinu ve zprávách na všech možných kanálech sledoval nové podrobnosti k případu.

Když se jeho paní ve dvě hodiny vrátila domů, pověděl jí o smrti té letušky.

Odpověděla mu, že už o tom ví a že večer dokonce zpracovávala stránku o tom případě. Televizní reportéři a policie prý dorazili chvíli poté, co odešel do práce. Pak ale odvedla řeč jinam. V sobotu si vzala dovolenou, aby zajela do Tou-liou. Dědečkova demence se zhoršovala a on už nepoznával ani jejího strýce. V pátek večer hned po práci sedne na noční autobus a v neděli odpoledne zase pojede z Tou-liou zpátky rovnou do práce. Popřál jí dobrou noc a odešel do svého pokoje. Ulehl na postel, ale nemohl vůbec usnout. Byl nabuzený, jako kdyby vypil celý kotel kávy, a na spáncích mu cosi lehce pulsovalo. Uběhla snad hodina, možná i více; byl líný podívat se na hodinky, takže neměl ponětí o čase. Došel si do kuchyně, aby se napil vody. Paní Čangová se už dávno dodívala na televizi a odešla spát. V celém bytě vládlo hrobové ticho, narušované pouze bručením kompresoru v lednici. Kdosi nahoře se asi právě sprchoval, protože od stropu bylo slyšet zurčení vody v odpadním potrubí. V tom mu v hlavě znovu začala hrát ona melodie.

Bylo to Chopinovo „Nokturno“, konkrétně opus 9, číslo 2.

Vzpomněl si, že ten večer, kdy slečna Su zemřela, slyšel odnaproti hrát právě Chopinovo „Nokturno“. Zprávy chrlily jednotlivá klíčová slova jako tóny klavíru. Červené víno. Bodná zranění. Řetěz na dveřích. Prostorové uspořádání jejich bytů bylo totožné: obývací byl vedle obývací, koupelna naproti koupelně. Jejich životy se vzájemně odrážely jako v naleštěném zrcadle. Černá klávesa, bílá klávesa. Černá klávesa, bílá klávesa. Zavřel oči a v nastalé tmě spatřil tu ženu se skleničkou červeného vína, jak v tempu andante obchází pokojem. Vprostřed té pozvolna stoupající a zase klesající libozvučné melodie, vprostřed té uklidňující skladby však padlo množství bodných ran a každá nota byla nasáklá krví.

Pan Čang došel potichu ke dveřím a zavěsil na ně bezpečnostní řetěz, čímž také vytvořil „uzavřenou místnost“. „Útok nožem byl veden přes žebra k věnčitým tepnám obklopujícím srdce. Masivní krvácení způsobilo útlak srdečního svalu a přivedilo srdeční tamponádu...“ vybavil si medicínský obsah reportáže. Připomínalo to otřepané fráze z detektivek až na to, že v jednom takovém vražedném příběhu se teď ocitl on sám.

Pan Čang sice celou noc pořádně nespál, přesto však na druhý den dorazil do nakladatelství v celkem povznesené náladě. Do práce přišel včas na půl desátou, usadil se na své místo a rozsvítil stolní lampičku v očekávání dlouhého dne. Kontaktovat autory a zjistit, jak jim jde práce od ruky, vyplnit formuláře k tiskovým deskám, požádat o ISBN v Národní knihovně, doobjednat papír... každý den se opakovaly tytéž úmorné povinnosti. Jenže dnešek byl v něčem trochu jiný. V rychlosti dokončil neodkladnou práci a využil volný čas k tomu, aby si na internetu důkladně prostudoval novinky o případu letušky. Ohromila ho záplava informací,

jako kdyby pustili veřejnost na domovní prohlídku. Dozvěděl se nejen tělesné míry oběti a to, s kým a kdy měla žena poměr, ale rovněž si mohl přečíst její blog a zhlédnout na YouTube záznam z její účasti v zábavném pořadu, kde vystupovaly amatérské krásy bez líčení. Pan Čang si pomyslel, že zatímco život člověka končí s posledním vydechnutím, v detektivkách příběh začíná vlastně až po smrti. V novinách psali, že si policie nechala přehrát záznamy z videokamer ve výtahu, u předního i zadního vchodu a z parkoviště, ale v inkriminovanou dobu prý nikdo podezřelý do objektu nevstoupil ani z něj neodešel. Pokud to tedy nebyla sebevražda, znamená to, že čin spáchal některý ze sousedů. Jinými slovy ukázková vražda v uzavřené, ba dokonce dvakrát uzavřené, místnosti.

Otevřel na počítači nový dokument ve Wordu a začal psát:

První podlaží: muž, který měl právě službu. Druhé podlaží: rodina paní Chungové.

Druhé podlaží, byt číslo jedna: gay couple?

Třetí podlaží: paní Wangová, Žung-žungova rodina; třetí podlaží, byt číslo jedna: ???

Čtvrté podlaží: muž, který se bojí psů; čtvrté podlaží, byt číslo jedna: stará paní Jangová a její indonéská pokojská.

Páté podlaží: pan a paní Čangovi; páté podlaží, byt číslo jedna: slečna Su.

Šesté podlaží a šesté podlaží, byt číslo jedna: ???

Sedmé podlaží: fotograf; sedmé podlaží, byt číslo jedna: ???

Osmé podlaží a osmé podlaží, byt číslo jedna: ???

Pomocí otazníků si v počítači označil obyvatele domu, které ještě neznal. Tváře sousedů jsou jako nová slovíčka v angličtině. Na pohled napůl známá a napůl cizí, ale když si je chce člověk vybavit a vyslovit, zakoktá se. Poposunul se na kancelářské židli trochu dozadu a zahleděl se soustředěně do počítače. Pachatel se určitě nachází na této soupisce. Nadšeně si prohlížel seznam, jako by z těch několika slov bylo možné poskládat ucelený příběh. Na mysli mu vytanuly věty: „Pan Čang až dosud vždy přísně ctil pravidla. V životě spáchal ten nejtěžší zločin, když podtrhal slova v knížce, kterou si vypůjčil v knihovně. Proto když se po práci vrátil domů a před vstupem do věžáku, kde bydlel, uviděl policejní vůz, srdce mu málem vyskočilo z hrudi...”

Znovu se ohlásila jeho tvůrčí vášeň z mládí.

Zamlada napsal několik povídek a na tehdy oblíbených bíbíeskách, svého druhu nástěnky a diskuzní fóra, kde rád zveřejňoval ostré literární kritiky a vedl plamenné diskuse s ostatními uživateli.

Později si však uvědomil, že má spíše průměrný talent a jeho schopnost kouzlit s textem nedosahuje takové úrovně, aby zamaskovala absenci životních zkušeností. Ostatně na tom, že si to uvědomil, nebylo nic špatného. Alespoň nemusel při vyhlašování literárních cen snášet jedno zklamání za druhým. Teď však byl tak vzrušený, že musel vstát ze židle; ušel pár kroků a znovu se posadil. Dokonce už nemusí vymýšlet ani povahu a charakter hlavní ženské postavy; stačí je jen převzít. Proklíkal se na její blog, jemuž vévodila fotografie, na níž s podepřenou bradou a lehoulinkým úsměvem seděla před talířem italských těstovin. Většina příspěvků dopodrobna líčila, jaké kabelky a parfémy na svých zahraničních cestách ulovila, a nabízela zprostředkování jejich nákupu.

Do kolonky „O sobě“ napsala: „Je těžké narazit na stoprocentního muže, a proto je lepší poskládat těch sto procent z deseti desetiprocentních.“

Na světě jsou pouze dva druhy líbání: první je s bohatcem, druhé s chudákem. Muži, kteří nemají peníze, mě pranic nezajímají, jako by ani neexistovali. Můj život jsou restaurace, salóny nebo kavárny. Sestry, pojďme si užívat.“

Byla krásná a bažila po penězích, takže do puntíku splňovala stereotypní představu osudové ženy z detektivních románů. Na čele už prostě měla vytetováno slovo „oběť“ nebo „vrah“. Pan Čang přemítal o tom, jakým způsobem by asi zemřela, kdyby se dostala do rukou Agathy Christie. A jaký cynický komentář by vložil do úst Philipa Marlowa, kdyby byl v kůži Raymonda Chandlera?

Bylo půl sedmé večer a skončila směna. Někteří kolegové z kanceláře se domluvili, že půjdou společně do kina, jiní chtěli jít raději tančit flamenco a další dostali chuť na pálivý kotlík. Jeden z nich se ho ze zdvořilosti zeptal, zda se také připojí, ale on se jen usmál a potřásl hlavou. Vytěsnil všechny restaurace, večírky i setkání a v sedm hodin večer se jako obvykle vrátil domů.

Než vyjel nahoru, otevřel poštovní schránku a vytáhl z ní účty za telefon a za vodu, slevové známky do hypermarketu, reklamní leták na hotel pro domácí mazlíčky a katalog dámských oděvů na sezónu jaro/léto vytištěný na luxusním pozlaceném papíře s měděným vločkováním. Tenké škaradé účty patřily jemu, tlustý honosný katalog slečně Su. Bydlel na pátém podlaží a slečna Su naproti v první sekci; dopisy sousedů vždy chodily do jeho schránky.

Vzal do ruky brožurku přibližně o velikosti cestovního pasu, propagující VIP nákupní galavečer jednoho obchodního domu, a zběžně si ji prolistoval. Z papíru na něj zářilo všemožné luxusní zboží: náramkové hodinky Plume de Chanel vykládané drahokamy, limitovaná edice kabelek Loewe z krokodýlí kůže nebo tiáry Chaumet zdobené pravými safíry. I samotný text na pozvánce v angličtině, rozmarný jako vinná réva, připomínal písmo z nějakého cizozemského víza, které bylo vstupenkou do jemu nedosažitelně vzdálených míst.

Došel ke dveřím od výtahu. Stála tam středoškolačka v bílé halence a černé sukni a s chutí se zakusovala do jablka. Pan Čang nehnutě zíral na stopy od zoubků a sliny, které přitom na jablku zanechávala. Vtom vešla dovnitř dvojice nakrátko ostříhaných mužů oděných do nátělníků a šortek stejného střihu. S sebou vedli ještě psíka rasy šiba-inu. Pan Čang poodstoupil a zahryzlo se do něj špatné svědomí, jako by udělal něco hrozného a oni ho přistihli, takže nakonec raději zamířil ke schodišti.

Zatímco šlapal nahoru po schodech, všiml si, že dveře každého bytu sice vypadají stejně, ale schodiště mu otevřelo úplně novou perspektivu a prozradilo o sousedech daleko více, než si dokázal představit: přecpaný botník před dveřmi do bytu paní Chungové z druhého podlaží skýtal pohled na pestrobarevnou směsici dámských bot. To pánské boty bývají všechny stejně svrasklé a zašlé. Další byt na druhém podlaží obývala dvojice mužů s psíkem, jimž se před chvílí vyhnul. Ze dveří ještě nesejmuli svazeček pelyňku, který tam visel jako talisman od Svátku dračích lodí. Nejlákavější vůně pokrmů stoupají každý večer právě z jejich bytu.

V třetím podlaží byla na schodišti odstavena dětská tříkolka, která pravděpodobně patřila kloučkovi od paní Wangové. Ze čtvrtého sem také tajně seběhla dolů pokojská staré Jangové, sedla si a cosi švitořila do mobilu jazykem, jemuž nerozuměl. Z hořekavého tónu hlasu však

odhadoval, že si nejspíše na něco stěžuje.

Z druhého bytu na čtvrtém podlaží, jež obýval pán trpící kynofobií, bylo slyšet nahlas zapnutou televizi. Zřejmě právě dávali nějaké anime ve stylu „One Piece“. Nejprve zaburácel hlasitý smích a pak se ozval rozzlobený ženský hlas: „Měj aspoň trochu rozum!“ Odpověď muže však přehlušil křik postav z kresleného seriálu, které se právě vrhly do boje.

Jejich bytový dům se ničím nelišil od ostatních bytových domů. Ani páry, které zde bydlely, se nijak zvlášť nelišily od jiných párů. Jenže tady zemřel člověk a každý ze sousedů byl potenciálně podezřelý. Sám se ocitl ve vražedném příběhu, takže mu nezbývalo než precizně kroužit kolem pravdy, náhodně si vytipovat několik lidí a vypotřebovat zbývající prostor na stránkách.